

TINERII REPUBLICII MOLDOVA F R LOCURI DE MUNC

Valentina COTELNIC¹, cercetător științific,
Institutul Național de Cercetări Economice

Actualitatea: implementarea politicilor orientate către soluționarea problemelor tinerilor ce vizează angajarea în câmpul muncii. Scopul: stabilirea obiectivelor prioritare și angajamentele cu privire la politicile de tineret. Metode: analiza situației persoanelor tinere, pe principalele grupe de vârstă: 16-24 ani, 25-29 ani, 25-34 ani. Rezultate: au fost propuse un număr de completări, modificări și recomandări la actele legislative ce vin în soluționarea problemelor tinerilor.

Cuvinte-cheie: piața forței de muncă, ocuparea în câmpul muncii a persoane tinere.

Actuality: implementation of policies aimed at solving the problems of the youth issues, focused on employment and its balance. Purpose: to establish priority objectives and commitments regarding the socio-economic policies intended for elderly population. Methods: analysis of the situation of the youth issues, by main age groups: 16-24 years, 25-29 years, 25-34 year. Results: support of young persons have been proposed a number of additions, changes and recommendations of legal acts coming into solving youth.

Key words: labour market, employment of young persons.

JEL Classification: J21, J68.

Introducere. În Republica Moldova, una dintre cele mai grave probleme care se mențin pe piața forței de muncă este ocuparea tinerilor, care se confruntă cu un risc mai sporit de a deveni șomeri, comparativ cu alte grupuri ocupaționale. În pofida faptului că există politici promovate pentru reducerea riscurilor sociale pe piața forței de muncă, în același timp există unele rezultate nedorite ale schimbărilor care afectează securitatea socială a tinerilor ca: omajul, migrația, lipsa locurilor de muncă adecvate, evident, toate acestea, în final, duc la sarcini și migrarea în masă a tinerilor. Reieșind din cele menționate, accentul este pus pe analiza situației tinerilor pe piața muncii [1].

Rezultatele obținute. Evoluția economiei oricărui societăți presupune crearea condițiilor pentru dezvoltarea complexă și multilaterală a resurselor umane, utilizarea eficientă a acestora prin creșterea gradului de ocupare a potențialului uman. Ocuparea cât mai deplină și productivă a forței de muncă este o sarcină primordială a politicii economice a statului, asigurând echilibrul macroeconomic și stabilitatea socio-economică. Totodată, consecințele crizei economice din ultimii ani, continuă să-și pună amprenta asupra resurselor de muncă, reducerea cotei populației economice active și ocupate, atât în locurile de muncă, creșterea omajului și migrației externe ale populației apte de muncă etc. Asigurarea funcționării eficiente a pieței muncii este posibilă în condițiile în care există cererea și oferta forței de muncă echilibrată, având și o componență calitativă.

La etapa actuală, când nivelul de ocupare a forței de muncă este insuficient, în special în rândul tinerilor, accentul urmează să fie pus pe această categorie de populație, deoarece, după cum reiese din analiza datelor statistice, se atestă o cerere de locuri de muncă din partea tinerilor absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior și preuniversitar. În același timp, este necesar de menționat faptul că omajul în rândul tinerilor este un fenomen caracteristic tuturor țărilor cu economie de piață și soluționarea problemei date depinde, în mare măsură, de calitatea politicilor de ocupare a forței de muncă. În Republica Moldova problema omajului tineretului este actuală și trebuie să fie aflată în vizorul instituțiilor ce promovează politici pe piața muncii.

Tinerii, în special cei care încă nu au activat niciodată, se confruntă cu probleme majore în plasarea lor în câmpul muncii. Pe de o parte, angajatorii preferă să angajeze persoane care au deja o careva experiență de muncă și o anumită calificare profesională. Pe de altă parte, persoanele tinere nu acceptă salariile și condițiile de muncă propuse de angajatori la începutul carierei lor profesionale. Deci, creșterea și promovarea cadrului de drept în favoarea ocupării tinerilor, trebuie să se considere drept o prioritate a politicilor de stat, în special, ce se referă la posibilitățile de angajare în câmpul muncii, oportunitățile de dezvoltare a capacităților, de

¹ © Valentina COTELNIC, vcotelnic@gmail.com

satisfacere a necesit ților personale i sociale. Lipsa unui loc de munc adecvat conform studiilor obținute la el în țar , imposibilitatea valorificării cunoștințelor, înseamnă nu doar afectarea nivelului de trai, dar i pierderea încrederii în forțele proprii, precum și a confortului socio-psihologic, fapt ce impune necesitatea migrației peste hotarele țării în căutarea unui loc de munc bine plătit.

Analiza dezvoltării pieței forței de munc autohtone, evidențierea problemelor ce în de situația tinerilor pe piața forței de munc , au fost i ră mâna fi actuale, având în vedere că fiecare al patrulea cetățean al Republicii Moldova este tânăr. Noțiunea persoanei tinere a stabilit potrivit articolului 2 al Legii cu privire la tineret nr.279-XIV din 11 februarie 1999, sau „tineret, tineri” sunt persoane în vârstă de 16-30 de ani, dar prevederile articolului 5 determină plafonul de vârstă al tinerilor de 30 ani. Analizând situația tinerilor pe piața muncii menționată, în pofida faptului că există politici promovate pentru reducerea riscurilor sociale a acestora, există unele rezultate nedorite ale schimbărilor care afectează securitatea socială a tinerilor, cum ar fi: omajul, migrația, lipsa locurilor de munc adecvate, evident, toate acestea în final duc la s r c ie i migrarea în masă a tinerilor. Patru din zece migranți sunt tineri de 16-30 de ani [2], fiecare a cincea persoană în vârstă de 15-29 ani este economic activ . În perioada anilor 2010-2015 rata de ocupare a persoanelor în vârstă de 25-34 ani s-a redus de la 47% în 2010 la 45,0% în 2015 [3].

Cercetarea evoluției principalilor indicatori ocupaționali al tinerilor din Republica Moldova din ultimul deceniu demonstrează că comportamentul tinerilor pe piața muncii se apropie tot mai mult de comportamentul tinerilor pe piața muncii din țările cu economie de piață . Conform datelor statistice, pe parcursul ultimilor ani a fost înregistrată o reducere a numărului populației totale în vârstă de 15-34 de ani, de la 1240,7 mii în anul 2010 până la 1182,3 mii persoane în anul 2015 sau cu 1,0%. Concomitent, a fost înregistrată o reducere și a numărului populației economice active în vârstă de 15-34 de ani, de la 445,7 mii persoane în anul 2010 până la 428,0 mii persoane în 2015, sau cu 1,0% mai puțin. Problemele tineretului sunt într-o legătură strânsă între omaj și excluderea lor socială, ceea ce pot duce la s r c ie, creșterea criminalității, problemelor de sănătate, violență, conflicte, consumul de droguri etc.

Una dintre cele mai grave probleme în domeniu este angajarea tinerilor, riscul mai sporit de a deveni șomeri, comparativ cu alte grupuri ocupaționale. Potrivit statisticilor, rata omajului în rândul tinerilor este de 2-3 ori mai mare față de media pe țară .

Tabelul 1

**Evoluția principalilor indicatori ocupaționali referitori la populația tânără
(în vârstă de 15-34 ani), mii persoane**

	2010				2015			
	Total 15-34ani	15-24 ani	15-29 ani	25-34 ani	Total 15-34 ani	15-24 ani	15-29 ani	25-34 ani
Populația totală	1240,7	654,4	315,8	586,3	1182,3	515,4	870,9	666,9
Populația economic activă	445,7	143,4	298,6	302,3	428,0	107,4	269,4	320,6
Populația ocupată	393,6	117,8	257,1	275,8	393,6	93,6	243,2	300,0
șomeri BIM	52,1	25,6	41,5	26,5	34,4	13,8	26,2	20,6
Rata de activitate, %	34,7	21,9	30,8	51,5	36,2	20,8	30,9	48,1
Rata de ocupare, %	30,5	18,0	26,5	47,0	33,3	18,2	27,9	45,0
Rata omajului, %	13,5	17,8	13,9	8,8	9,6	12,8	9,7	6,4

Sursa: Biroul Național de Statistică , Ancheta Forței de Muncă , www.statistica.md

Rata omajului la nivel de țară în anul 2015 a înregistrat valoarea de 4,9%, fiind cu 2,5 p.p. mai mică față de anul 2010 și cu 1 p.p. mai mare față de anul 2014. Datele tabelului atestă că cel mai mare risc de omaj se confruntă tinerii cu categoria de vârstă de 15-24 ani, unde rata omajului a fost de 12,8%, fiind cu 3 p.p. mai ridicată față de anul 2014, respectiv și la tinerii din categoria de vârstă 15-29 ani a fost înregistrată rata șomajului de 9,7%, sau cu 2,5 p.p. mai mult față de anul 2014, pe când la tinerii în vârstă de 25-34 ani, rata omajului a fost de 6,4%. Tinerii formează cel mai numeros grup de șomeri cu o pondere de 30% din numărul total de șomeri înregistrați.

Un alt fenomen critic, care trebuie să fie menționat analizând situația tinerilor, este emigrarea peste hotare în căutarea unui loc de muncă bine plătit, or, integrarea în familia stabilită cu traiul în străinătate. Tinerii cu capacități intelectuale deosebite preferă să facă o facultate peste hotarele țării, și ulterior să se stabilească cu traiul acolo, numai în anul 2010 au plecat la muncă din țară 128,7 mii tineri, din ei 12,5%

aveau studii superioare, în anul 2014 acest număr a fost de 840 persoane. Cauza principală care a generat acest proces este lipsa oportunităților de angajare pe piața muncii (deficitul de locuri de muncă disponibile, atractivitatea joasă a celor existente atât din punctul de vedere al nivelului de salarizare, cât și al perspectivei de creștere a carierei profesionale etc.), contribuind ca populația aptă de muncă să caute un loc de muncă din afara țării.

Tendințele demonstrate de indicatorii pieței muncii și ineficiența politicii existente de ocupare adresate a forței de muncă tinere spun că emigrarea va fi în continuare alimentată și chiar ar putea să se intensifice din contul tinerilor care nu mai au speranța să se angajeze în țară. Datele statistice arată că emigrarea nu dă semne de răsturnare. În anul 2015 numărul celor identificați de BNS ca fiind plecați peste hotare depășește cifra de 325 mii persoane, din care 125,8 mii aveau vârsta cuprinsă între 25-34 ani, iar 60,6 mii aveau vârsta de 15-24 ani și este de așteptat ca indicele respectiv să fie în creștere. Deci, putem admite că din cei 186,4 de mii de tineri care nu ar fi emigrat, ar fi fost șomeri. Dar, nu este exclus că mai devreme sau mai târziu, jumătate sau chiar mai mult din potențialii emigranți ar fi rămas fără un loc de muncă, majorând numărul șomerilor.

Atunci, în cazul, când un loc de muncă poate fi găsit, salariul oferit de multe ori îl determină pe tânăr la scurt timp să-l abandoneze patronul, deoarece salariile mici, plata cu întârziere, condiții neadecvate de muncă, distanța mare de la locul de trai în localitățile rurale, etc.

Astfel, apare întrebarea – Cum să oprim exodul ”creierelor” în această situație. Conform unor opinii ale experților din cadrul Centrului de Informare ONU, pentru a opri migrația tinerilor din țară este necesară crearea unor programe de garantare a angajării tinerilor în RM. ”Este mai bine să transferi indemnizațiile de omaj în lefuri pentru salariați începători, în condițiile în care instituțiile angajatoare ar putea să asigure încheierea contractelor de muncă pentru tineri. Macedonia și Turcia, spre exemplu, se confruntă cu grave probleme de angajare a tinerilor, însă, în aceste țări se derulează proiecte-pilot referitoare la garantarea angajărilor de către patroni. În RM, se realizează sporadic prognoze pe piața muncii. Nu există un mecanism național clar în această privință, astfel, ca oamenii să afle care sunt perspectivele în următorii ani”, spune expertul ONU [4].

Anual, în țară, peste 20 mii de studenți absolventii de învățământ profesional, secundar și superior. Cu regret, nu cunoaștem câți dintre ei anual sunt angajați în câmpul muncii.

Totodată, pentru susținerea tinerilor specialiști după absolvirea instituțiilor de învățământ și antrenarea în activitatea socio-economică pentru a consolida capacitățile și dezvoltarea abilităților acestora, conform legislației în vigoare, sunt promovate anumite facilități:

- asigurarea cu locuință gratuită a tinerilor specialiști cu studii superioare și postuniversitare de rezidențiat, repartizați și angajați în câmpul muncii în instituțiile publice (bugetare) din sate (comune). Astfel, dacă absolvenții instituțiilor de învățământ activează în localitățile rurale, după 5 ani de activitate locuința vor trece gratuit în proprietatea tânărului specialist. Sub categorii de tinerii cad: cadrele didactice, medicii și farmaciștii, asistenții sociali, specialiștii în domeniul culturii; indemnizație unică în sume de 30 mii lei pentru specialiști cu studii superioare și 24 mii lei pentru specialiști cu studii medii de specialitate, care se achită câte 7,5 mii lei, respectiv câte 6 mii lei după expirarea primei luni, și, ulterior, la finele fiecărui an de activitate[5];

- compensarea lunară a costului a 30 kW de energie electrică, compensarea anuală a energiei termice (un metru cub de lemne și o tonă de cărbuni, iar în cazul încălzirii cu gaze – compensarea costului unui metru cub de lemne și a unei tone de cărbuni) unui metru cub de lemne și a unei tone de cărbuni, inclusiv în cazul încălzirii cu gaze. Transferurile în cauză pentru susținerea cadrelor didactice tinere se utilizează pentru personalului didactic angajat în instituțiile de învățământ publice din mediul rural și din centrele raionale, în primii trei ani de activitate. Facilitățile sus-menționate sunt acordate în baza unui contract individual de muncă, cu condiția că ei sunt obligați să activeze 3 ani în instituțiile publice în care au fost repartizați [6].

Totodată, este prevăzută stimularea angajatorilor pentru încadrarea în muncă absolvenților instituțiilor de învățământ superior finanțată de la bugetul de stat, care prevede acordarea lunară a unei sume în sume de un salariu minim pe țară, pentru o perioadă de 12 luni calendaristice, pentru fiecare absolvent al instituției de învățământ superior încadrat în muncă, cu condiția menținerii raporturilor de muncă cel puțin în 3 ani. Dat fiind faptul, că acoperirea cheltuielilor necesare implementării prevederilor menționate mai sus sunt finanțate prin transferurile cu destinație specială din bugetul de stat, este un risc de insuficiență a resurselor financiare pentru acestea scopuri care pune în pericol aplicarea lor.

Într-o susținerea tinerilor aflați în căutarea unui loc de muncă, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) organizează anual Târgul locurilor de muncă pentru tineret. Aceste târguri ofer

tinerilor absolvenți ai gimnaziilor, școlilor de cultur general i liceelor, precum și studenților, informații utile despre situația la moment pe piața forței de muncă și orientarea în carieră a tinerilor, posibilitatea de orientare profesională, reieșind din cerințele pieței muncii autohtone, informații despre locurile de muncă vacante, iar instituțiilor de învățământ li se oferă o posibilitate în plus să se întâlnească direct cu angajatorii, să cunoască din prima sursă necesitățile și cerințele lor vis-a-vis de exigențele de angajare etc. De exemplu, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă în luna mai curentă a desfășurat cea de a noua ediție a Târgului on-line al locurilor de muncă cu genericul „Locuri de muncă pentru Tineret”. La această ediție au participat 198 de companii care au promovat peste 3700 oportunități de angajare în domenii precum: comerț, medicină, management, inginerie, învățământ, industrie ușoară, servicii etc. Platforma electronică [7]: a oferit posibilitate persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, inclusiv tinerilor sau absolvenților, care nu au experiență de muncă, să cunoască solicitările actuale ale angajatorilor, iar angajatorii din 30 de țări care au participat la eveniment au utilizat un instrument modern de recrutare a personalului și au avut șansa de a selecta rapid angajați din rândurile persoanelor care au aplicat CV-ul pentru un loc de muncă. Locurile de muncă expuse pe www.e-angajare.md s-au referit la pozițiile de medic (diverse specializări), contabil, inginer (electronist, programator, mecanic), manager în diferite ramuri (marketing, vânzări, producere, resurse umane), profesor (informatic, matematic, limbi moderne ș.a.), casier în sala de comerț, tehnolog, chelner, conducător auto, marinar, cusător, tehnolog, vânzător etc. Pe parcursul târgului, platforma www.e-angajare.md a fost accesată de circa 1200 ori. Evenimentul a interesat peste 800 de vizitatori (65% au fost utilizatori noi) din 19 țări printre care se numără: România, Marea Britanie, Rusia, Franța, SUA, Italia, Belgia, Irlanda ș.a. În rezultat, 72 persoane au aplicat pentru posturile vacante expuse de angajatori, opțiunea acestora fiind mai ales pentru pozițiile de casier în sala de comerț, manager, operator ghi eu banc, agent vânzări, casier, cosător industria ușoară, manager marketing și vânzări, etc. Important, că accesând în continuare portalul www.angajat.md, persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă pot găsi informația referitor la locurile de muncă vacante înregistrate de către agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă și pot aplica în continuare pentru un job potrivit.

În pofida tuturor măsurilor întreprinse de către autorități, șomajul în rândul tinerilor rămâne a fi un fenomen caracteristic economiilor de piață, iar combaterea efectelor sale depinde și de prestarea serviciilor calitative pe piața muncii. Tinerii, neavând vechime în muncă întâmpină dificultăți la angajarea în câmpul muncii. Pe parcursul anului 2015, agențiile teritoriale au înregistrat cu statut de șomer cca 16,3 mii de persoane tinere (16-29 ani), ceea ce constituie cca 32% din numărul total de șomeri înregistrați. Din ei, au fost plasați în câmpul muncii cca 6,1 mii persoane (37%). Din numărul total al tinerilor înregistrați ca șomeri (16-29 ani), ponderea celor cu vârsta cuprinsă între 25-29 ani a fost de 56%.

Conform rezultatelor cercetării „Tranziția de la școală la muncă” elaborat de către Biroul Național de Statistică, în anul 2015 în Republica Moldova erau 749,5 mii de tineri cu vârsta de 15-29 de ani, ceea ce constituie 24,5% din populația totală a țării. Cei mai mulți tineri din Republica Moldova au studii gimnaziale (32,8%), urmașii de persoanele cu studii liceale care constituie 20,3% și 19,2% sunt tineri cu studii superioare. După absolvirea gimnaziului sau liceului, 13% din tineri aleg facultatea de administrarea afacerilor, urmate de inginerie cu 8,3%, la pedagogie merg 5,5%, domeniul IT este ales de 4,7%, medicina aleg 4,5%, studii juridice fac 4,3%, iar 4,2% studiază științe sociale. Cu toate acestea, fiecare al doilea tânăr consideră că scopul principal în viață este familia, 46,6% doresc să-și întemeieze o familie armonioasă. Doar unul din patru tineri ar face o carieră profesională sau vor să câștige mulți bani, 33,3% din totalul tinerilor cu vârsta între 15-29 ani desfășoară o activitate economică aducătoare de venit. Distribuția acestora după tipul de activitate a fost următoarea: patru din cinci (87,2%) erau ocupați în sectorul formal, pe când 7,3% – în sectorul informal, restul (5,5%) – în sectorul gospodăriei casnice, apte din zece tineri (76,8%) aveau ocupații formale și respectiv, trei din zece (23,2%) – ocupații informale.

În repartizarea după activitatea economică s-a constatat, că unul din patru tineri își desfășoară activitatea în domeniile: comerțului cu ridicata și cu amănuntul, hoteluri și restaurante, unul din cinci tineri activau în administrație publică, învățământ, sănătate și asistență socială, 19,1% – în sectorul agricol, 16,0% – în industrie, 8,2% – în transporturi și comunicații și 3,3% în construcții.

Dispariții importante se înregistrează în segregarea ocupațională în funcție de sexe și medii. Astfel, la bărbați cea mai înaltă pondere a fost înregistrată în grupa muncitorilor calificați în diferite domenii de activitate (23,1%), fiind urmat de: muncitorii necalificați (1 din 4 sau 21,2%) și lucrătorii din servicii, comerț și asimilați (17,5%). Pe când la femei a fost evidențiată grupa lucrătorilor din servicii, comerț și asimilați (1 din 4, sau 22,2%), la fel și grupa specialiștilor cu nivelul superior de calificare (21,5%). În mediul urban cea mai înaltă pondere s-a înregistrat la grupa lucrătorilor din servicii, comerț și asimilați (23,8%) pe când în

mediul rural – la grupa muncitorilor necalificați (28,2%). În rândul celor din urmă, 3/4 activează în agricultură.

Conform statutului profesional, 4 din 5 tineri (83,2%) lucrează în calitate de salariați, 12,1% – lucrători pe cont propriu și 4,7% sunt lucrători familiari neremunerați. Din punctul de vedere al protecțiilor sociale oferite de angajator la locul actual de muncă, majoritatea tinerilor beneficiază de zile de odihnă și plată mână (98,7%), concediu anual plătit (89,3%), concediu medical plătit (89,1%), 9 din 10 – au dreptul la indemnizație în cazul unui accident de muncă, 8 din 10 – la concediu de maternitate și concediu pentru îngrijirea copilului, 3 din 5 beneficiază de plată pentru orele lucrate supra-program și de prime pentru performanțe în muncă, fiecare al doilea a trecut un curs de instruire profesională și echipament de protecție. Pe lângă toate acestea, pentru majoritatea tinerilor (89,6%), angajatorul achită contribuțiile de asigurări sociale de stat sau medicale obligatorii, etc. Tinerii angajați câștigă în mediu câte 2700 lei pe lună. Doar două din 5 persoane au ales activitatea pe cont propriu, deoarece n-au găsit un loc de muncă bine plătit, iar cele mai importante probleme cu care se confruntă sunt resursele financiare limitate și concurența pe piață. Nouă din zece tineri consideră că își vor părăsi locul de muncă actual. Un număr de 52.000 de tineri sunt în căutarea unui loc de muncă. Din rândul acestora 64,2% sunt bărbați din mediul rural. Problemele principale în căutarea unui loc de muncă, declarate de tineri, sunt salariile mici oferite (37,6%), lipsa experienței de lucru (28,5%) și lipsa locurilor de muncă (12,5%). Mai bine de 28,5% caută un loc de muncă în calitate de muncitori calificați în industrie, construcții, transport, telecomunicații, iar fiecare al șaselea dorește să lucreze în servicii și comerț, fiecare al optelea caută funcții de conducere și funcționari superiori. Mai mult de jumătate din tinerii inactivi intervievați, care dorește să lucreze, sunt optimiști privitor la ansele de angajare în câmpul muncii pe viitor în Republica Moldova, se arată în cercetarea „Tranziția de la coală la muncă” efectuată de BNS.

Reieșind din cele expuse, concluzionăm că pentru a îmbunătăți situația tinerilor este necesar, în primul rând, de a asigura dezvoltarea stabilă a economiei, inclusiv atragerea investițiilor ce sînt îndreptate spre crearea locurilor atractive de muncă. În al doilea rând, de a proteja antreprenorii care creează locuri noi de muncă pentru tânăra generație și încadrarea în câmpul muncii a lor. Totodată, este binevenită promovarea business-ului mic și mijlociu prin acordarea creditelor preferențiale pe termen lung tinerilor care intenționează să-și inițieze o afacere, fapt, ce ar stopa migrația în rândul tinerilor.

Concluzii. Situația complicată în domeniul ocupării tineretului, problemele sociale cu care se confruntă tinerii specialiți, în special, absolvenții, au o semnificație majoră pentru dezvoltarea durabilă economică. Dat fiind faptul, că o politică de tineret trebuie să fie bazată pe nevoile reale ale tineretului, este necesar de a schimba abordarea politică orientată pe problemele tineretului, spre o politică europeană care vede tinerii ca pe o resursă al dezvoltării prin promovarea unor oportunități pentru tineri. Totodată, este necesar de a orienta politicile strategice de protecție socio-economice spre tineri descurajați, prin perfecționarea sistemului de salarizare și implementarea măsurilor de dezvoltare a infrastructurii.

Ținând cont de importanța și actualitatea problemei abordate, se propune un ir de recomandări, care se cer a fi întreprinse din partea statului, cum ar fi:

- ✓ Crearea condițiilor pentru a face mai atractivă mînarea în țară a populației, în special, a tineretului;
- ✓ Extinderea prevederilor ce în vedea acordarea în primii 3 ani a unei locuințe gratuite, plata unei indemnizații unice în mîrimi de 30 mii lei etc. asupra tuturor categoriilor de absolvenți;
- ✓ Pentru a fi funcțional, de modificat legislația ce în vedea stimularea angajatorilor care angajează absolvenții ai instituțiilor de învățămînt superior indiferent de sursele de finanțare a studiilor;
- ✓ Sporirea gradului de ocupare a forței de muncă tînă, prin atragerea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii, în special, în localitățile rurale și după posibilitate, investiții gratuite;
- ✓ Ajustarea programului de învățămînt la necesitățile pieței forței de muncă interne actuale.

Referințe bibliografice

1. SAVELIEVA, G., TOMCEAC, A. Aspectul social al situației tinerilor pe piața forței de muncă în Republica Moldova. In: Analele Institutului de Economie, Finanțe și Statistică. 2011, pp. 171-176.
2. Hotărîrea Guvernului cu privire la Strategia națională de dezvoltare a sectorului de tineret 2020 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia: nr. 1006 din 10.12. 2014. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2014, nr. 400-403, art. 1109.

3. BIROUL NA IONAL DE STATISTIC . Ancheta For ei de Munc : principalii indicatori [accesat 12 ianuarie 2016]. Disponibil: <http://www.statistica.md/public/files/Metadata/AFM.pdf>
4. Un Centru de Informare i Documentare ONU, inaugurat în incinta ULIM. 2016 [accesat 27 februarie 2016]. Disponibil: <http://www.evzmd.md/actualitate/257-actualitate/36708-un-centru.html>
5. Hot rrea Guvernului cu privire la asigurarea cu locuin gratuit a tinerilor speciali ti cu studii superioare i postuniversitare de reziden iat, repartiza i i angaja i în câmpul muncii la institu iile publice (bugetare) din sate (comune): nr. 1249 din 12 noiembrie 2008. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2008, nr. 206-207, art. 1271.
6. Hot rrea Guvernului cu privire la acordarea facilit ilor tinerilor speciali ti cu studii medicale i farmaceutice: nr. 1345 din 30.11.2007 In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2007, nr. 188-191, art. 1386.
7. Hot rrea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de calcul, repartizare, utilizare i eviden a transferurilor cu destina ie special pentru sus inerea cadrelor didactice tinere, precum i pentru modificarea, completarea i abrogarea unor hot rri ale Guvernului: nr. 802 din 29 octombrie 2015. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova. 2015, nr. 302-305, art. 894.
8. Locuri de munc pentru tineret [accesat 27 februarie 2016]. Disponibil: <http://www.e-angajare.md/>
9. , . : - . In: Analele Institutului de Economie, Finan e i Statistic . Edi ia a III-a. 2013, pp. 192-196.
10. SAVELIEVA, G., TOMCEAC, A. Aspectul social al situa iei tinerilor pe pia a for ei de munc în Republica Moldova. In: Analele Institutului de Economie, Finan e i Statistic . 2011, pp. 171-176.

Recomandat spre publicare: 15.06.2016